

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 341

אחרי מות | רצוא ושוב - שורש האיזון בין גוף לנשמה

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

1. פתח דבר
2. בין הרים יהלכון
7. כיצד מתקשר המשל עם הנמשל?
9. ריקודים ושמחה במחנות הטומאה!
10. המשכן - מתיקוני הבריאה
12. ותשלם מלאכת המשכן
16. והי ביום השמיני
18. סוד ההצלחה - רצוא ושוב
19. 'רצוא ושוב' - בין האדם לעצמו
21. 'במיעוט שיחה' - מקנייני התורה
22. 'רצוא ושוב' - בין האדם לזולתו
23. עיקר החטא - רצוא ללא שוב
26. העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והתפתח ספר מודיע ורבינו דר"ב יודם נייסאל אברג'יל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 לקבלת ד"ג של אור

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת אחרי מות

פתח דבר

כן היתה קוצק חוליה בעלת גוף חדש
בשרשרת הזהב שנקלעה מימות
הבעש"ט, 'מהרש"א בלי גמרא' - אשר
לאו כל מוחא סביל דא.

שיטת קוצק התבלטה בעבודת הנפש,
וזאת מתוך התלהבות יוקדת
אש, עד כדי ביטול כל קשר לכל מציאות
גשמית! למעלה משלשים שנה ניהל
האדמו"ר רבי מנחם מגדל את עדתו
הגדולה בקדושה ובטהרה, לפי שיטתו
המיוחדת, גדושת החריפות וההתלהבות
דקדושה. בטומשוב פתח רבי מנחם
מגדל את בית מדרשו, לשם נהרו מאות
ואלפים, רבנים וקדושי עליון, גאונים
וצדיקים כמלאכי מעלה, רבים מגדולי
הדור ובראשם האדמו"ר רבי יצחק מאיר
מגור, ושם התרכזו דור דעה. מטומשוב
עבר לקוצק, התעלה לדרגת שרף
מעופף והעלה את עדתו לשיאים בלתי
נודעים בתולדות החסידות...

ולאחר ההקדמה הזו, סיפור...

בשנת 5494 לבריאת העולם (לפני 290
שנה) יצא הבעל שם טוב
מהעלם אל הגילוי, והחל את 26 שנות
הנהגתו בעולם.

לאחר פטירתו, קיבל תלמידו המגיד
ממזריטש את אדרתו, ותורת
החסידות החלה להתפשט ביתר תוקף
ועוז בכל רחבי אירופה. ומאז, כבר הכל
היסטוריה...

תנועת החסידות היא מסכת רצופת
יקוד שנארגה בקשת רבת
גוונים ונמסרה מדור לדור...

אחד מגווני הקשת הנוראים הללו היה
הגה"ק רבי מנחם מגדל, 'השרף
מקוצק' זיע"א.

'קוצק' -¹ הרי זו אחת הסוגיות הקשות
והעמוקות ביותר אשר
במסכת החסידות. אפילו גאונים
וקדושים לא ירדו לסוף דעתה ולא
עמדו בקלות על מהותה ותוכנה, כי על

מעין החכמה

1. הרבי מקוצק (חלק א - עמודים א, ט).

בין הרים יהלכון

- ימצא לו מקום בקוצק הסוערת, החריפה, השנונה, הדוגלת בהפנמתה של עבודת הקודש עמוק עמוק פנימה, בהסתרתה המוחלטת מעין רואים, והשוללת חשיפת סממנים חיצוניים של כובד ראש ואדיקות יתר כלפי חוץ?! אתמהה!

אברכים של קוצק, עמלו להוליך את הבריות שולל. אם בנובהרדוק הליטאית, למשל, הלכו לבקש מסמרים בבתי מרקחת, וצעדו ברחוב יחפי רגלים כשהנעלים מוטענות על הכתף, כדי 'לשבור' את יצר הכבוד ואת תחושת האנוכיות - הרי שבקוצק, קפצו לאמבטיאות רותחות עוד יותר, כדי להשיג מטרות קיצוניות עוד יותר. בקוצק, העמידו פנים כלפי הבריות, כמי שלא מתפללים, חס ושלום, כמי שלא לומדים, כמי שלא מכירים בצורת אות, כמי שמלבד סעודת מרעים על זנב אוד מליח מתובל בבצל, אין להם בחסידותם אלא ארבע אמות של שובבות בלבד - כשהמטרה, איננה להיראות בעיני הבריות כמי שאינם מן הישוב במילי דעלמא גרידא, אלא הרבה יותר: כמי ששיח ושיג אין להם גם במילי דשמיא!

בקוצק, רוו נחת מן הטרוניא שנטרו לה הרחוקים, יותר מן ההערצה

סיפר הגאון הרב מרדכי גרליץ שליט"א (אמוני עם סגולה, חלק א - עמוד 245, הועתק ברשות המחבר), וז"ל:

התקשרותו של רבי יחיאל מאיר, האברך הצדיק־תמים מגוסטינין, לכבשנה הבוער של קוצק, עוררה תמיהה רבתי בקרב כל מי שהכירוהו. את קוצק, הכירו הרי הכל, וכי מי בדור ההוא, לא ידע ולא שמע את שמעה של קוצק, על כל המסתעף מן השם הזה ועל כל המשמעויות הטמונות בו! קוצק, היתה הלא תל תלפיות, תל שכל פיות פונים לשם - מי בהשתפכות לזהות של הערצה, ומי בטרוניא מושחת של התנגדות - אולם, הכל, ללא יוצא מן הכלל, היו שחים בה, הכל היו נושאים ונותנים על אודותיה, הכל היו מושחים בה את שפתותיהם, ומעניקים למהותה קבי קבין של מחשבה.

מי שהכיר את רבי יחיאל מאיר - והיו אלו בראש ובראשונה, באי שער עירו, אשר הכירוהו והוקירוהו למיום נלקח להיות חתנו של רבי לייבוש, הגביר דמתא, וקבע בה את מושבו - לא מסוגלים היו להבין, את פשר הקשר שנוצר בין 'שני הקצוות' הללו. הוא, האברך האדוק, המדקדק בקלה כבחמורה, המחמיר על עצמו בכל חומרא אפשרית, המסובל בגינוני קדושה וטהרה, הטובל בים של סיגופים ופרישות

ולובשת צורה של כרך. המוני איכרים על עגלותיהם, נוהרים היו אליה מכל העברים, נוסעים להציע את מרכולתם ואת תגובות משקיהם למכירה. לעומתם, נקבצים היו ובאים סוחרים, סיטונאים לצד קמעונאים, במטרה למלאות את מְזוּיקָהּם בר, מזן אל זן. בין הבאים באותו היום גוסטינינה, נמנה גם רבי מאיר מקובלא, נושא בעול עם סוסו הכחוש, המתאמץ לסחוב את עגלתו הרעועה - 'איכר', או לא?!

ומכיון שלא בא הלום, כי אם למלא תפקיד של 'איכר', שומָה עליו שישכח לקחת עמו טלית ותפילין, ויסמוך על מי מבני העיר, אשר יואיל בוודאי להשאילן לו לְאִי-אלו רגעים'. איברא, מאחורי הקלעים, הספיק כבר רבי מאיר להתעניין ולדעת, אצל מי ניתן לשאול תפילין בלב רגוע, מתוך בטחון מלא, כי מהודרות הן בתכלית ההידור. לא היה ספק כלל, כי התפילין המהודרות ביותר במתא, נמצאות בבעלותו של רבי יחיאל מאיר, חתנו של רבי לייבוש הגביר. שכן, חזקה על חומרותיו ודקדוקיו המופלגים של האברך, אשר מצאו להם ודאי בקעה רחבה להתגדר באוצרותיו המלאים של החותן העשיר, ויצאו מתוך כך תפילין מהודרות ויקרות - 'עין לא ראתה'.

האיכר, שהתדפק על דלת מעונו של רבי יחיאל מאיר, בבוקרו של יום השוק, נראה היה כברגש השקוע עד ברכיו בביצות הכפר, אשר מלבד

שרחשו לה הקרובים. שכן, ברבות הטרונאיא, קרובה היתה מטרתם להשגה.

מה גרם לו, איפוא, לאותו אברך משי, מתמיד ולמדן, אדוק ופרוש, כבד ראש ומסתגף, אשר יראתו קודמת לכל מהותו ומכריזה עליו למרחקים, לקום ביום בהיר אחד, ולנסוע לקוצק? איזה טפח עלום וכמוס נגלה לעיניו, אשר שכנע אותו כי שם מקומו ושורש נשמתו.

חידה לרבים היתה זו - אך פתרונה היה בצידה.

אחד מן הבולטים בחבורה, עוד בימיו של הרבי רבי בונים מפשיסחא, היה רבי מאיר מקובלא. הוא היה חברם של הצדיקים הקדושים, רבי יצחק מוורקא, רבי מנחם מגדל מטומושוב - לימים ה'שרף' מקוצק ורבי יצחק מאיר מגור, בעל ה'חידושי הרי"ם' מכיון שלא 'נגזר' עליו ליטול חלק בהנהגת העדה, לאחר הסתלקותו של הצדיק מפשיסחא, שמח להשאר חסיד מן השורה, ודבק ברבו הקדוש מקוצק. בתור שכזה, אימץ אף הוא לעצמו את דרך הסתרת התוכן והצנעת הפנימיות, ועד מקום שידו היתה מגעת, משים היה עצמו כאחד מפשרטי כלי עץ דעלמא.

באחד הימים, התקיים בגוסטינין, היריד העונתי הקבוע. ביום אשר כזה, פושטת היתה גוסטינין צורה של עיר,

'חס ושלום!' - מיהר האברך למחות - 'אל תמהר בתפילה בגללי! מצידי, עומד לרשותך כל הזמן שבעולם, רק תתפלל כמו שיהודי צריך להתפלל!'

החלון הפתוח לרווחה, משך את תשומת לבו של האיכר. מנגד, נשקף מחנה אימונים של הצבא, וכיתה של חיילים עסקה אז בעיצומו של תמרון. כשהוא עטוף בטליתו של רבי יחיאל מאיר ועטור בתפיליו, נעמד האיכר להשקיף אל עבר המחזה המרתק, כשאינו גורע ממנו עין. נסיון עדין מצד רבי יחיאל מאיר, להזכיר לאורח כי הגיע הלום לשם תפילה, ולא לשם צְפִיָּה באימוני חיילים מבעד לחלון, לא זכה לתגובה בכלל. משנוכח רבי יחיאל מאיר לדעת, כי לפניו המקרה האופייני של 'מוטב יהיו שוגגין, חדל להעיר לזר על התנהגותו, ושב לעסוק בתלמודו כמקדם.

לאחר שסיים האיכר את תפילתו, מיהר להסיר את הטלית ולחלוץ את התפילין, הניחן כמות שהן על השולחן, הודה למיטיבו, והסתלק כלעומת שבא.

אגב אנחה קלה, קם רבי יחיאל מאיר ממקומו אצל הגמרא, וניגש להשיב את הטלית ואת התפילין על כנן כבראשונה. אולם, מה נדהם ונרעש כאשר גילה, כי הטלית כולה ספוגה בלחלוחית, המעידה, כאלף עדים, כי האישי אשר זה עתה התפלל בה, הגיר מגופו פלגי זיעה הגונים.

ידיעות הקשורות למשא ומתן בביצים וברווזים, אין קדקודו מכיל מאומה.

'אה...' שכחתי... נו, כלומר... נזכרתי, כי טרם התפללתי - גמגם הלה נבוך באזני אברך המשי שפתח בפניו את הדלת - 'הטלית והתפילין שלי נשארו בבית, אולי תוכלו להשאיל לי את שלכם לרגעים מספר?!

'האיך' זה הגעת בדיוק הלום? תזהר רבי יחיאל מאיר גלויות, באשר מעולם לא היה לו שיח ושיג עם איכרים, וכאלו מעולם לא התדפקו על פתח מעונו.

'כולם' פה עסוקים ב'יריד" - התנצל האיכר - 'ואין לאיש פנאי לגשת הביתה ולהשאיל לי טלית ותפילין, אמרו לי, איפוא, לגשת אליכם, שכן הינכם אולי היחידים בעיר, היושבים ביום כזה בבית, מבלי לצאת השוקה!'

ההסבר היה משכנע דיו, כדי להתיישב על דעתו של רבי יחיאל מאיר. הוא הזמין את האיכר אל חדרו פנימה, ומסר לידיו בידים רוטטות את נרתיק הטלית והתפילין המהודר שלו, אשר דמים מרובים - תרתי משמע - הושקעו בתכולתו.

'לא' איכפת לכם, מן הסתם, אם אתפלל פה, בחדר! - שאל קבע האיכר - שכן בבית הכנסת ממילא אין עתה מנין - אך אל דאגה, לא אתעכב פה זמן רב, אעשה זאת ב'תכלית הקיצור', 'אומר ועושה!'

אשר הכילה מעט סחורה, ממתין לקונה שיבוא וימירנה במספר פרוטות.

'אקנה ממך את כל הסחורה שבעגלתך! - הפתיע האברך את האיכר בהצעתו האדיבה - 'אולם לשם כך, שוּמָה עליך תחילה לשוב ולעלות אל מעוני, בו התפללת זה עתה. דבר מה לי לשוחח עמך!'

לאחר היסוס, נענה האיכר להצעה, ועשה את דרכו בחזרה אל מעונו של רבי יחיאל מאיר. הטלית, עדיין מונחת היתה על השולחן בלתי מקופלת, והחלון - פתוח היה לרווחה. הכל כמקדם.

משנכנסו פנימה, סגר אחריו רבי יחיאל מאיר את הדלת - כמעשה חוקר משטרתי, המבקש להבטיח כי החשוד שלפניו לא ימלט מתחת ידו - ובהחוותו באצבעו כלפי הטלית, הורה לאיכר ליטלה בידו.

'מה פשר הלחלוחית, אשר פשתה פתאום בטלית כולה? - הקשה בקול נוקב - 'אולי תואילו להסביר לי את סיבת הזיעה המזורה שנספגה בטלית כולה, תוך כדי תפילה כה קצרה?!'

'הבט וראה! - השיב האיכר ב'תמימות' אין קץ, תוך שהוא מצביע מבעד החלון החוצה - 'האינך מבחין באימה ובפחד העצומים, החופפים על פני החיילים, שעה שהם ניצבים לפני מפקדם?! והלא דברים קל וחומר, ומה

לא היתה זו תקופת תמוז, כלל ועיקר. מבעד לחלון הפתוח נשבה רוח קרירה לְמַדִּי. לא היתה לו, איפוא, לאיכר האלמוני, כל סיבה הגיונית להזיע כל כך אל תוך הטלית, ולהותירה אחריו כאלונטית, שהסתפג בה אֵי־מִי שעלה מן הרחצה.

'הדבר הזה אומר דרשני! - קבע רבי יחיאל מאיר לעצמו בקול פסקני, תוך שהוא ממשיך למשמש בטלית הלחה, כחולם בהקִיץ - 'מי יודע אם לא אחד מן הל"ו הגיע לבית מלוני, ופטרתיו בבלי דעת ומבלי להחליף עמו מילה?! אם כן, הרי זו, איפוא, בטלנות ממדרגה ראשונה!'

היתה זו אולי הפעם הראשונה, למאז באו גוסטינינה, שיצא רבי יחיאל מאיר לרחובה של עיר ביום ה'יריד'. ההמולה והשאון היו כה זרים לו, עד כי נדמה היה לו, לרגעים, שאין זו כלל עיר מושבו, כי אם עיר זרה ורחוקה, אשר מימיו טרם היה בה. אלא שדעתו לא נתונה היתה בשעה זו למראה העיר, כי אם לעקבותיו של האיכר, אשר סיים זה לא מכבר את תפילתו בחדרו. רבי יחיאל מאיר התלבט בין המון האדם שגדש את הרחוב, מתוך תקוה נואשת, לגלות את האיש המבוקש בתוך סבך הבריות.

לאחר שעה ארוכה של חיפוש עקשני, הצליח רבי יחיאל מאיר לעלות על עקבותיו של האיש. הוא מצאו בקרן זוית שבשוק, ניצב על עגלתו הרעועה,

בכל עת ועונה, המשיך להפליג בחומרות ובדקדוקים ללא הצנעה, המשיך להתענות ולהסתגף ללא הגבלה, וגם לא חדל לטבול במקוואות קרים ולחצוב פירים בנהרות קפואים - הכל כפי שהיה.

פעם, או יותר מפעם, שאלוהו:

'היתכן? הכיצד עולות שתי השיבולים הללו בקנה אחד? האיך ניתן להתקשר בקוצק בכל לב ובכל נפש ולנסוע אליה תמידים כסדרם - מחד גיסא - ולהמשיך בהנהגות ה'אדוקות' הללו מאידך גיסא?

נענה רבי יחיאל מאיר והשיב במשל:

'מעשה' בשני ידידים סוחרים, אשר במשך רבות בשנים, ניהלו כל אחד חנות זעירה משלו בעיירה. יום אחד, נתנו השנים את עיניהם בסוחרים הגדולים במדינה, והחליטו, כי גם הם גדלו כבר דיים, בכדי לחקות את הסוחרים הגדולים ולעשות כמעשיהם. הם החליטו, איפוא, לגייס בשותפות סכום עצום של ממון, להרחיק נדוד אל הגדול שבירידים, ולהתחיל לשלוח יד בעסקאות ענק ובמסחרים אדירים, החובקים זרועות תבל. כך, יוכלו אף הם, לההפך ביום מן הימים לעשירים מופלגים.

'כאשר' החלו לערוך את מסעיהם אל הירידים ולשלוח את ידם במסחרים האדירים, עמד אחד השותפים, וחיסל את החנות הקטנה שהיתה לו בעיירה.

לפני מפקד בשר ודם כך, שהיום כאן ומחר בקבר - בהיותנו ניצבים בתפילה לפני מלך מלכי המלכים, החי וקיים לעד ולנצח נצחים, לא כל שכן?!

'מן' הפחד הנורא הזה, נשטף כל גופי בזיעה! מה יכולני לעשות?! אם ניזוקה הטלית עקב כך, אשלם את הנזק בדלית ברירה?!

'לאחר' שהתעשת רבי יחיאל מאיר מן התדהמה שנחתה עליו, פתח ושאל, כמי שלא הבחין כל עיקר ב'תמימותו' של ה'איכר':

'זהיכן' ניתן ללמוד את היראה הזו?!

'בקוצק?' - השיב לו רבי מאיר מקובלא, ה'איכר'.

קם רבי יחיאל מאיר ונסע לקוצק, ומני אז שוב לא פסק. בתוך זמן קצר, נתבצר לו שם מעמדו, כאחד האריות שבחבורה.

גם לאחר שהפך לחלק בלתי נפרד מנופה של קוצק, לא שינה הצדיק הקדוש, רבי יחיאל מאיר מגוסטינין, שהוא זה מהנהגותיו הקודמות. בזמן בו אורכת היתה כריעתו ב'מודים', למשל, מסוגלים היו יהודים טובים לְמַדְי, לסיים את ה'שמונה עשרה' הארוך של ראש השנה. כמו כן, המשיך לנשק את הפרוכת בדחילו ורחימו קָבֵל עִם ועדה, המשיך בהשרת דמעות רותחות על ספר התהלים

פרשת אחרי מות - כיצד מתקשר המשל עם הנמשל?

רחמנא ליצלן, נאלץ להתחיל להחזיר על הפתחים. אמנם, לסוחר השני, עמד קרש ההצלה שהותיר לעצמו, הוא חזר לעמוד בעצמו בחנותו הקטנה שבעיירה, והמשיך להתפרנס הימנה, כמימים ימימה - גם אם לא כגביר אדיר הרי לפחות בכדי לכלכל את משפחתו בכבוד ומבלי צורך להגיע לידי מתנות בשר ודם.

'הוא הדין לענייני - הפטיר הצדיק מגוסטינין אחרי משלו ואמר - 'בטרם הלכתי לי לנוע על פסגותיה הרמות והנישאות של קוצק, ולהכניס את ראשי בין ההרים הגבוהים של החסידות על פי דרכה, הותרתי לי לעת מצוא את חנותי הקטנה בעיירה... על כל צרה שלא תבוא, ועל כל נפילה שלא תארע לי, חלילה וחס - אשאר למצער יהודי פשוט, הירא מאלקיו, מנשק את הפרוכת ואומר תהלים, ומדקדק במצוה קלה כבחמורה!'

'הלא תבין' - הסביר את צעדו זה באזני שותפו - 'הלא חרפה היא ללוי'תנים גדולים כמותנו, להחזיק ברשותנו את החנויות הזעירות הללו, כאילו היינו עוד אותם דגי רקק משכבר הימים!'

'אולם, השותף השני, סבור היה אחרת. הוא התחשב מעט מאוד ב'מה יאמרו הבריות', אף מוכן היה לבלוע את ה'חרפה', ואת החנות הקטנה המשיך לקיים ולהחזיק על אף הכל.

'לימים, הקדירה שמש הצלחתם של הסוחרים את פניה. תוך כדי שהותם ביריד, התהפך עליהם הגלגל, עסקה אדירה, אשר השקיעו בה את כל הונם, נחלה מפלה, והם חזרו מן היריד בידיים ריקות, נקיים מנכסיהם כליל.

'לסוחר הראשון, לא היתה כל ברירה, ומכיון שהגיע עד פת לחם,

כיצד מתקשר המשל עם הנמשל?

אך, בנמשל, גם אם נאמר שהוא יפול מדרכה של חסידות קוצק, הרי תמיד ישארו אתו לבו ופיו, שבהם הוא יוכל לקרוא תהלים² וכו'. **ואם** כן, אם תמיד תשאר בידו נקודת האחיזה, אולי היה עדיף שבתקופה שבה הוא כן מחובר לקוצק, שיתמסר

כשקראנו את הסיפור הזה צצה בלבנו אי הבנה. לכאורה אין דמיון בין המשל לנמשל. שהרי במשל, הסוחר שפשט את הרגל והפסיד את כל רכושו, נשאר ללא שום נקודת אחיזה בעולם המסחר, ולכן מובן מדוע מצבו גרוע.

מעין החכמה

'רוח' ה' דָּבַר בִּי וּמְלִטוֹ עַל לְשׁוֹנִי" (שמואל ב' כג, ב). דוד המלך מלמד שרוח ה' באה

2. כתב הגה"ק הרב חיים הכהן, 'החלבן' זיע"א (טללי חיים - ויחד לבבנו, עמוד רעז), וז"ל:

ולקרוא בהם דבר יום ביומו, כי אין הנשמה מוצאת מנוח ומרגוע אלא בדיבור בדברי הקדושה העליונה, הספוגה בספרים אלו.

כשהנשמה מלאה צמאון וערגה, לעתים אין צמאון זה מתייחד במרומי המחשבה הדוממת, אלא מבקש את ניב ההתבטאות, והתביעה לתנועת השפתים, לדבר בדברי תורה, וביחוד בספרי התורה והנבואה, הולכת ונעשית עמוקה מאוד בתוך רוחו של האדם.

אז יהיה לו למזון ומחיה, למי נחל עדנים, כל אותם ספרים קדושים, וידבר בהם בקריאה ובנעימה, אף בלא הבנה, אלא בריהטא, פסוק אחר פסוק, פרק אחר פרק, ויטעם טעם גן עדן הקדושה, שביבי אורה מניב הנבואה.

כשבא האדם לחוש טהרת נשמתו, וצמאונה האדיר לאלקות הולך ומתגלה בו, לפעמים יחוש את געוגייה אל אור הנבואה, לשמוע שיח דודה וקדושת הבל פיו הממלא את כל העולם כולו פְּשָׁמִים, ונפשה יוצאה בדברו. על כן תיגש אל הנבואות משנים קדמוניות, ספרי הקודש, ותחוש בהם נטף מאור חיי הנבואה...

כל האמור הוא בכ"ד ספרי התנ"ך, אך במיוחד בספר התהלים!

אם היה העולם יודע את מתיקות ספר התהלים, ועוצם השתפכות הנפש וערגת הנשמה אל דודה, לא היו מפסיקות הבריות לאחוז בו, בכל יום, בכל שעה, ולזמר זמירותיו של נעים זמירות ישראל, רוח אפינו, ידיד ה', דוד מלכנו, אשר אותו אנו מבקשים.

ספר התהלים הוא שיחת הדודים, הנשמה ובוראה, המתייחדים באהבה עזה, וכל אשר על לבה שחה הנשמה לבוראה. רוח הקודש, ושפע נהרות הדיקות העליונה מפכים

בסגולת הדיבור, ושפעו מתעצם בלשון הקודש, בעצם הדיבור בדיבורי תורה וקדושה.

הדיבור בקדושה הוא מבוא אל עולם פנימי ממנו, שהוא עולם הדממה ומרחב חיי הנשמה, בסוד המחשבה העליונה. אותיות התורה הן כגחלי אש, שבדיבור בהן נושף ומלבה את האור, וכסולם מוצב ארצה מלהיטים את זוהר הנשמה ומרוממים את האדם להיכלות עליונים.

בתיקוני הזוהר משולות אותיות התורה לסוסי אש, להורות על תנועתן העצומה, להזהיר ולהלהיט את להט הקודש הנשמתי, ולרומם את האדם לעילא לעילא.

וביחוד ישנה סגולה מיוחדת לדבר בשמחה ובחשק את כל כ"ד הספרים (ספרי התנ"ך), ספרי הקודש שכתבו בנבואה ורוח הקודש, שהם פְּכָד לשאוב ממנו ממעיינות הישועה שפעת רוח של קדושה והתעוררות נשמית של טהרה ואורה עליונה. כי מעיין הנבואה ושפע רוח הקודש שמהם נאמרו ספרים אלו חקוקים בהם בעצמותם, באותיות, בתיבות, בטעמים ובפסוקים, וסגולתם עצומה, להמשיך על האדם משפע נבואת הנביאים ועוצם בעלי רוח הקודש העליונים.

עצם השינון, בניגון ובשמחת לב, מספרי הקודש הללו, במהירות ובחיות, ברהיטות הלשון ובחשק הלב, ממשיך על האדם את סגולת הקודש החקוקה בספרים אלו, ונשמתו מתלהטת בלהט השרשים שמהם נמשכה הנבואה והקדושה בספרים אלו.

וכל מי שהגיע לטהרת נפשו במדה ראויה ונכבדה, עד שחש את צמאון נפשו בממשות, יודע היטב את הזדקקותו העמוקה לספרי קודש אלו, להגות בהם

מסילות אל הנפש

פרשת אחרי מות - ריקודים ושמחה במחנות הטומאה!

אל דרכה בכל לבו ומאודו, ויצעד
למשל, נקדים...

ריקודים ושמחה במחנות הטומאה!...

שליח מכחות הטומאה הסתובב בכל
המועדונים שלהם ותלה שלטים:
'חגיגת הנצחון תערך היום!'

הבלונים והזיקוקים החלו את המסיבה
שנמשכה עמוק אל תוך הלילה...

אלפיים ארבע מאות ארבעים ושמונה
שנה לקח לבריאה לתקן
את החטא הקדמון הזה, חטא עץ
הדעת!

אדם הראשון ששהה בגן עדן עבד את
בוראו בכל כחו. ובצד עמדו
כחות הטומאה וחרקו שינים: 'מה
יהיה?! כל כך הרבה קדושה?! איזה
עולם מלחיץ!'

ובסופו של דבר הם הצליחו להחטיא את
האדם בעץ הדעת, ובעקבות
החטא הזה,³ כל הבריאה התדרדרה
אחורה...

מעין החכמה

וצריך אתה לדעת עיקר גדול. דע, בתחילת
בריאת העולם עיקר שכינה בתחתונים
היתה, שהרי מערכת כל הנבראים על סדר
המעלות היו, עליונים כנגד עליונים, תחתונים
כנגד תחתונים, ולפיכך היתה שכינה שרויה
בתחתונים. ובהיות השכינה למטה נמצאו שמים
וארץ אחדים, וזהו לשון: "ויכולו השמים
והארץ וכל צבאם" (בראשית ב, א) - שנשתכללו
אלו מאלו, ונתמלאו אלו מאלו, והיו הצינורות
והמקורות פועלים בשלימותם ונמשכים
מלמעלה למטה. נמצא ה' יתברך ממלא
מלמעלה למטה, וסימנך: "השמים כסאי והארץ
הדום רגלי" (ישעיה סו, א). נמצא שה' יתברך היה
שרוי במיצוע שוה בין העליונים ובין התחתונים.

בא אדם הראשון וחטא - נתקלקלו השורות,
ונשתברו הצינורות, ונפסקו הבריכות,
ונסתלקה שכינה, ונתפרדה החבילה...

בנשמה בשעה שפיו של האדם נע ומדבר פסוקים
אלו, בשטף ובמהירות, אף בלא מחשבה ועיון,
כי אם בהתבטלות וערגה, ובדביקות עליונה.

לפעמים מתגבר הצמאון הרוחני מאוד,
והאור מתרבה בעמקי הנשמה,
עד שנעשה הכרח לבטא ולחשוף חייה בדיבור
הפה, בבחינת: 'רוח ה' דיבר בי'. אז יהיה ספר
קדוש זה למעיין חיים, להרוות את הצמאון,
ולחיות את הנפש מנחלי עדנים היוצאים
מבית ה'. ולפעמים היבשות רבה, תחושת
ההתעבות וההתגשמות אוזות באדם, וחש
הוא רחוק מאור הקודש הנשמתי. אז יבואו
פרקי התהלים לזכך את הנפש, ולפתוח את
האדם אל חיי נשמתו... עיי"ש עוד באורך.

3. וזה לשון הגה"ק רבי יוסף גיקטיליא
(שערי אורה, השער הראשון - הספירה העשירית):

בחטא העגל, ושוב התדרדרה
הבריאה.⁴

וגם הפעם כחות הטומאה פתחו
בריקוד סערה...

אך הפעם התהליך היה קצר יותר, עם
ישראל חזרו בתשובה, באמת, מעומק
הלב.⁵ ומשה מסר נפשו, והצליח לקבל
אישור לבנות את המשכן!

ורק ב-ו' בסיון, בשעה שעמדו עם ישראל
למרגלות הר סיני וקיבלו את התורה
תוקן החטא, והבריאה חזרה לתיקונה...

ובצד, שוב עמדו כחות הטומאה וחרקו
שינים: 'מה יהיה?! כל כך הרבה
קדושה?! איזה עולם מלחיץ!'

ובסופו של דבר הם הצליחו
להחטיא את עם ישראל

המשכן - מתיקוני הבריאה

וזה לשון תיקוני הזוהר (הקדמה דף יג ע"א
- בתרגום ללשון הקודש): **'ותיקון**

על ידי עשיית המשכן, חזרה השכינה
לשרות בעולם!

מעין החכמה

חיצונית ולמראית העין בלבד, אמנם בפנימיותם הם
נושאים את טומאת זוהמת הנחש, אבל ישראל
שעמדו על הר סיני פסקה אותה זוהמא... ונבנתה
אומה שלימה להיות עדה כולם קדושים לה'
וחבל נחלתו שאינו יכול ליפסק עוד, **דאפילו**
יגדילו עוונות עד אין קץ, לא יוכלו להחזיר
הזוהמא למעמקי הלב ולהיות ח"ו ככל הגויים
בית ישראל, וכמו שכתוב: "והעולה על רוחכם
היו לא תהיה וגו'" (יחזקאל כ, לב), **וזהו כפיית הר**
כגיגית שהיה במעמד הר סיני שפסיקת
הזוהמא היתה בעל כרחם וביד חזקה, שאפילו
ירצו להיות ככל הגויים לא יוכלו עוד ובעל כרחם
הם ישראל, דבר זה נתחדש אז בקבלת התורה
בהר סיני, וזה שאמר הלשון: 'שעמדו על הר
סיני', כי פסיקה זו של זוהמת הנחש לגמרי מהם,
הוא על ידי עמידת ההר, על ידי כפיית ההר...

5. ראה בדברי הגמרא הקדושה (עבודה זרה ד.:

4. כתב הגה"צ הרב יצחק בן זכרי שליט"א
(גאולת יצחק, חלק ב - עמוד לט), **זו"ל:**

בספר ישראל קדושים (אות י פסקאות ח-ט)
להגה"ק רבי צדוק מלובלין זצ"ל
איתא חידוש נפלא, והוא שאחרי שבמעמד הר
סיני פסקה מעם ישראל זוהמת הנחש, אז
משם ואילך אפילו שיעברו אחר כך על רצונו
יתברך שמו, לעולם לא יחזרו למצב שהיו לפני
מתן תורה, לפי שלא יתכן שאחרי שקיבלו את
התורה הקדושה, שוב דרגת טומאה כה גדולה
תחזור לחזור בהם. וזה לשונו:

וכשבא נחש על חוה והטיל בה זוהמא נכנס כח
הרע בפנימיות הלב, ואומות העולם
שלא עמדו על הר סיני לא פסקה זוהמתן ונשאר
שורש הרע קבוע בלבן, (א"ה. ומעתה אל תתמה איך
אומות העולם יכולים להתנהג באכזריות כל כך גדולה כלפי
עם ישראל למרות תרבותם הגבוהה, לפי שתרבותם היא רק

העגל גרמו הסתלקות הבורא מהעולם ונתקלקלו כל הציורים של העולם שנצטייר על ידי התורה כנודע.

ובהר סיני נתן לנו הקב"ה את התורה ונתן כל העולמות שנצטיירו בתורה בידינו לתקנם, וכשעשו העגל **נסתלק הבורא מציור העולם**, וכשעשו המשכן ובתוכו הארון עם התורה ובזה היו **מתקנים כל מיני ציורים של עולם** שנצטייר על ידי התורה וכו'...

המשכן היה ציור של מעשה בראשית וגן עדן, ובאלו הציורים של הנקודות ורקמת הגוונים ששם, המשכילים יזהירו...

וביאר הגה"ק הרב אורי פייבל מדובנקה זיע"א (אור החכמה, פרשת תרומה - ד"ה או יאמר יעשו), וז"ל:

כי המשכן הוא ציור כל העולם, ובציור זה היו מעלים כל מיני ציורים שמרומז בעולם, הכל היה בציור המשכן והיה **משכן מתקן כל הציורים**, כי בחטא

מעין החכמה

אדם כזה שמצליח כל הזמן לחיות באמונה תמימה עם ה' ולדעת שכל מה שהקב"ה עושה הכל טוב **ותמיד מצייר לעצמו** את החיים בציורים יפים זה סימן למוחין דגדלות. זה סימן לאדם טהור שנפשו נקיה מן החטא ולכן תמיד רואה כל דבר באופן החיובי והשמח שבו ורגש זה הוא מעביר לזולתו.

אולם אדם ששכח את מציאות ה' והוא בעל מרה שחורה ונפשו ספוגה בחטאים ועוונות ופשעים הוא **יצייר תמיד צורות חשוכות**, תמונה אחת יצייר - רוח חזק וגשם עז מהפך אילנות, תמונה אחת יצייר - בני אדם הורגים אחד את השני ונשפך דם, תמונה אחת יצייר איך שנתהפכים בניינים ונשברים אילנות וכו' וכו', כל אחד מצייר כפי מדתו ובחינתו.

כל ציור משקף את העולם הפנימי של האדם מי שעולמו הפנימי טהור, עשיר, מלא ושמח, הציורים שיצייר הן על דף והן בעיני רוחו יהיו ציורים מלאי אור חיות ושמחה.

6. ובענין הציורים, בשיחה שמסר הגה"ק הרב אליעזר שלמה שיק זיע"א אמר כך (שיחות מוהר"ש, חלק ב - עמוד רב):

"ויצר" ה' אלהיים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו" (בראשית ב, יט).

הקב"ה ברא את העולם ובתוכו ברא את האדם, ונתן לו בחירה לצייר את העולם, וזה כוונת הפסוק: **"ויצר ה' אלהיים" לישון צייר**, שנתן לו בזה העולם שיהיה צייר.

מי שהוא בטבעו איש אמונה ובטחון ושמח, הוא יצייר תמיד ציורים יפים, ציורים שמחים ופותחים את הלב. תמונה אחת יצייר - שמש ביום בהיר ואילנות יפים ופירות ונהר הולך סביב. ותמונה אחרת יצייר - לבנה מחייכת ובניינים יפים. ותמונה נוספת יצייר - בני אדם שרים ורוקדים וכו' וכו'.

פרשת ויקהל־פקודי, קחנו משם. ועתה נמשיך בדרכנו...

והנה, הרחבנו בביאור הענין (כפי מסת דינו) במסילות אל הנפש תשע"ח,

ותשלם מלאכת המשכן

וגם ברצוני שאהרן ובניו יהוה במשכן במשך שבע יממות ולא יצאו מן המשכן כלל.⁷

וכך היה. בכ"ג באדר החלו שבעת ימי המילואים והסתיימו בכ"ט אדר (וימים אלו נקראים ימי המילואים).

וצריך להבין מדוע ציוה אותם הקב"ה לשהות בתוך המשכן שבע יממות בלא לצאת ממנו כלל?⁸ איזו תועלת צמחה מכך?

אחר שהסתיימה מלאכת עשיית חלקי המשכן (כל חלק היה בפני עצמו) התגלה הקב"ה למשה ואמר לו: משה! עתה הגיע הזמן, הקימו את המשכן!

וברצוני - המשיך הקב"ה ואמר - שבתחילה יהיו שבעת ימי

מילואים, ובהם תקימו את המשכן בבוקר ותפרקו אותו בערב (כך בכל יום ויום מהשבעה ימים), ובשבעה ימים הללו תעבוד רק אתה (משה רבינו) במשכן.

מעין החכמה

ותירץ הרמב"ן (שמות מ, ב), וז"ל: 'בשבעת הימים הראשונים היה מקים אותו בבוקר בבוקר, ועומד כן כל היום וכל הלילה, ובעלות השחר היה מוריד אותו וחוזר ומקימו מיד, כי הכתוב אמר: "ופתח אוהל מועד תשבּו יומם ולילה" (ויקרא ח, לה), ואין פתח לאוהל רק בעת הקמתו...' (ועל זמן מועט כזה לא הקפיד הכתוב).

8. בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א אמר (אמרי נועם, פרשת צו - מאמר ה), וז"ל:

חֲצִיָּה השני של פרשת צו (מפרק ח ואילך) עוסק בענין חינוך ומשיחת אהרן ובניו לתפקידים במשכן. מילוי ידם לכהונתם נעשה במשך שבעה ימים, החל מתאריך כ"ג באדר עד כ"ט באדר - ועל שם כך נקראו ימים אלו 'שבעת ימי המילואים'.

ומאידך מי שעולמו הפנימי אפל, חשוך, הפוך, טרוף ומבולבל יצייר הן על דף והן בעיני רוחו ציורים מלאי חושך אפלה ומבלוקה (שבר והרט). כמאמר החכם: 'הלשון - קולמוס המוח. והעט - קולמוס הלב'...

וכל אדם צריך להבין מוסר השכל, אם יחזק עצמו באמונה ובטחון חזק בו יתברך, אז יראה את העולם בצורה יפה, ותמיד יחייך לכל אדם וירצה לעזור לו, וידן את כל אחד לכף זכות, מה שאין כן, מי שהוא בטבעו במרה שחורה ובעצבות, הוא תמיד יראה פנים זועפות, וידון את כל אחד לכף חובה, והדברים עתיקים.

7. וצריך להבין, אם מפרקים את המשכן בכל יום, אז איך נצטוו אהרן ובניו לשבת בפתח אוהל מועד יומם ולילה שבעת ימים? והרי בלילה אוהל מועד מפורק?

מרביעי שלשישי. עמד קהת והורידה משלשי שני. עמד עמרם והורידה משני לאחד, שהוא ראשון. עמד משה והורידה לארץ.

מדברי המדרש מתבאר שמתחילה כשברא הקב"ה את עולמו היה העולם כל כך זך עד כדי כך שהשכינה הקדושה היתה שורה בו ממש באותה מדה שהיא היתה שורה בעולמות העליונים, ויתירה מזאת, עיקר שכינתה ודירתה היתה דוקא בעולם הזה. אולם חטאי הדורות סילקוה מהארץ הרחק הרחק עד לרקיע השביעי, ומזמן אברהם אבינו החלה השכינה לשוב למטה אט אט, עד שכשהקים משה את המשכן זכה והורידה לארץ ממש.

ולפי זה מתיישבות היטב זו עם זו שתי הדעות הנזכרות לעיל, בפירוש מה שנאמר: 'כאור שבעת הימים':

כי באמת עיקר האור הנשגב של השכינה הקדושה התגלה בראשית הבריאה בשבעת ימי בראשית, אלא שעל ידי חטאי הדורות הלך האור ונתכסה, והשכינה הלכה והתרחקה מאתנו. אולם בשבעת ימי המילואים שקדמו להקמת המשכן שב אותו אור עצום להאיר בעולם, והשכינה חזרה לדירתה בעולם הזה, ונמצא ששניהם דיברו על אותו אור בדיוק!

ולפי האמור שבמשך שבעת ימי המילואים האיר בעולם אור עצום ונשגב, יובן מה שציוה משה את אהרן ובניו: "וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תִצְאוּ שְׁבַעַת יָמִים עַד יוֹם מְלֵאת יָמֵי מְלֵאֲכֵיכֶם... וּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד תִּשְׁבּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה שְׁבַעַת יָמִים..." (ויקרא ח, לג-לה). **והיינו, כי כדי שיצליחו אהרן ובניו לקלוט בנפשם את האור העצום שהאיר באותם ימים הוכרחו להימצא במשך כל אותם שבעת ימים במקום הקדוש ביותר בעולם - במשכן - ולעסוק בעבודת ה' יתברך ללא הפסק כלל.**

על הנאמר בספר ישעיה: "וְהָיָה אֹרֹךְ הַלְבָנָה כְּאֹרֹךְ הַחֲמָה וְאֹרֹךְ הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעַת יָמִים כְּאֹרֹךְ שְׁבַעַת הַיָּמִים בְּיוֹם חֲבַשׁ ה' אֶת־שֶׁבַר עֲמוֹ וּמַחֲץ מִפֶּתוֹ יִרְפָּא" (ישעיה ל, כו), מצינו מחלוקת בדברי חז"ל:

יש אומרים ש'כאור שבעת הימים', היינו האור הנפלא שה' ברא בשבעת ימי בראשית שהיה האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, ומפני הרשעים גנזו הקב"ה לצדיקים לעתיד לבוא (חגיגה יב.).

ויש אומרים ש'כאור שבעת הימים', היינו האור הנפלא שהאיר בשבעת ימי המילואים הנזכרים בפרשת צו.

וכמו בהרבה מקומות אחרים בדברי חז"ל, גם כאן ניתן לומר אשר שתי הדעות אמת, ובסגנון לשון חז"ל (עירובין יג.): 'אלו ואלו דברי אלהיים חיים הן, וזאת על פי דברי המדרש (שיר השירים רבה, פרשה ה - אות א): "באתי לגנני" (שיר השירים ה, א) - אמר ר' מנחם חתניה דר' אלעזר בר אבונה בשם ר' שמעון בר' יוסנה, 'באתי לגן' אין כתיב כאן, אלא 'לגנני' - לגנוני - במקום שהיה עיקרי מתחילה. ועיקר שכינה בתחתונים היתה.

וממשיך המדרש ואומר: **חטא אדם הראשון ונסתלקה השכינה לרקיע הראשון. חטא קין נסתלקה לרקיע השני. חטא אנוש נסתלקה לרקיע השלישי. חטא דור המבול נסתלקה לרקיע הרביעי. חטא דור המגדל נסתלקה לרקיע החמישי. חטאו אנשי סדום נסתלקה לרקיע הששי. חטאו המצריים בימי אברהם נסתלקה לרקיע השביעי.**

כנגדן עמדו שבעה צדיקים והורידה לארץ: זכה אברהם הורידה משביעי לששי. עמד יצחק והורידה מששי לחמישי. עמד יעקב והורידה מחמישי לרביעי. עמד לוי והורידה

לַעֲשֹׂת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם" (ויקרא ח, לד). לפי שהאורות האלו נמשכין כל אחד יומו על ידי העבודה של הקרבנות הנזכרים, לפיכך היה צריך לעשות כל שבעת הימים כאותו הסדר ממש שנעשה ביום הראשון...

ומה שאמר: 'לכפר עליכם' - כי הם היו צריכין כפרה, שהוא תמרוק ונקיון של קצת רע שהיה בהם, טרם יתיישבו במדרגת כהונתם. כי העומד במדרגתו הראשונה אין מדקדקין עליו כל כך. אבל העולה ממדרגה למדרגה, צריך לסלק ממנו כל אותו הרע המונע את עלייתו. שהרי אם אותו הרע לא היה נחשב כלום במדרגתו הראשונה, הנה הוא נחשב הרבה במדרגה יותר עליונה. כי לעולם הטהרה והקדושה, כפי המצב וקרבת אלוקים. והפגם שאינו נחשב כלום אל ההדיוט, נחשב קרבה אל האדם החשוב, והכל כפי חשיבותו וכפי מה שהוא אדם.⁹ ורזא דא: "הִבְרֹו נְשָׂאֵי כְּלֵי ה'" (ישעיה נב, יא).

וכשהסתיימו שבעת ימי ההכנה ההגנה, הגיע זמנם של אהרן ובניו להתחיל ולעבוד...

ומצאנו להגה"ק הרב משה דוד וואלי זיע"א שכתב (עבודת הקודש - עמוד סח), **שהסיבה לציווי היתה כדי להגין על אהרן ובניו מאחיזת החיצונים! וההגנה נעשתה על ידי שהסתירו את אהרן ובניו בתוך אוהל מועד!**

וזה לשון קדשו: הנה כבר ידוע, שהחיצונים מקנאים לכל תיקון שנעשה בקדושה. וכל שכן אל התיקון הגדול הזה (של הקמת המשכן)... **ולכן היה צריך להסתירו מעיניהם**, עד שיושלם לגמרי כל שבעת ימי המילואים שאז נגמר התפשטות האורות בכל שבע דרגין שלהם, **ואין עוד כח אל החיצונים לא לקטרם ולא לאחוז בתיקון הגמור, כמו שיכולים לאחוז בו בחצי דרכו אם יתגלה קודם זמנו**, לפיכך כתיב: "וּמִפְתַּח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצֵאוּ שְׁבַעַת יָמִים עַד יוֹם מְלֵאת יְמֵי מְלֵאֵיכֶם כִּי שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת-יְדֵיכֶם" (ויקרא ח, לג), כלומר: צריכין שבעת ימים על כל פנים, כדי שיתפשטו בהם האורות של שבע דרגין עילאין לשבע דרגין תתאין, בסוד: "שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוֹצְקוֹת" (זכריה ד, ב), ועל ידי כך נשלם התיקון...

וממשיך משה ומצוה את אהרן ובניו: "כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַיּוֹם הַזֶּה צִוָּה ה' "

מעין החכמה

9. ולא רק כשאדם חי מתנהגים עמו כך, **אלא אפילו לאחר פטירתו!** ובעומדנו בזה מצאנו לגאון הרב אהרן טויסיג שליט"א (דורש טוב - הגדה של פסח, עמוד 494), שסיפר כך:

ומכך יש ללמוד עד כמה מחוייבים אנו לקדש את כל מעשינו כדי שיואל הקב"ה להשרות את שכנתו הקדושה בתוכנו... עיי"ש בדבריו הקדושים באורך. **ואנו** בשיחתנו זאת רוצים להביא הסבר נוסף.

להרחקה זו. בפחי נפש עשה את ההכנות האחרונות לקראת השבת, נבוך ושובר.

השבת נכנסה - והוא יושב, כמצות רבו, בראש עדת התלמידים, ומנהיגם. בשבת בבוקר עדיין נותר באכסנייתו לבדו, ולפיכך לא ראה, ככל שאר תלמידי הצדיק מאפטא, את בבל החיוך המתפשט על שפתיו.

החסידיים הרבים שהבחינו בחיוך, ניסו לרדת לעומקו ולהבין את פשרו - אולם הצדיק לא ביאר מאומה אודות ענין זה, ואיש מהם לא בא בסוד קדושים.

חלפו רגעים אחדים, והחיוך התרחב. כעת, לא יכול היה איש שלא להבחין בו. אור קרן מפני הרבי נראה כי הוא שרוי בשמחה גדולה. איש מן החסידים לא התיק ממנו את עיניו.

הרבי סימן לאחד ממקורביו ולחש דבר מה על אזנו. הלה מיהר לצאת מן החדר, וכעבור רגעים ספורים כבר ניצב בפתחה של האכסניא שבה ערך ר' שמשון את שולחנו הטהור, וקרא: 'באתי בשליחות הרבי לקרוא לכם אליו.'

קם ר' שמשון ממקומו באנחת רווחה וצעד אחרי השליח... כשהגיע, התקבל על ידי הרבי בכבוד ובשמחה גדולה, לפליאת הציבור כולו, שלא הצליח לרדת להבנת ההתרחשויות האחרונות.

אולם אז פתח הרבי בדברים, וישב את התמימות וסילק את הקושיות:

'דעו לכם' - פתח ואמר - 'כי הדיינים היושבים בבית דין של מעלה, הם נשמות הצדיקים שחיו בעולם הזה. והסיבה לכך, כי רק יהודי שהיה בעולם הזה וחש על בשרו את עוצמת ההתמודדות עם היצר הרע, יכול להבין את היהודי ולדון אותו בצדק.

כאשר נפטר הגה"ק הרב משולם פייביש מזברז' זיע"א, נתנו תלמידיו את עיניהם בנכדו רבי שמשון, וביקשו ממנו שימשיך את סבו ויקבל עליו את עול ההנהגה. ברם, רבי שמשון סירב לכך, וטען בעיני התלמידים: 'אני בעצמי עדיין זקוק לרבי... והוא קם ונסע ל'אוהב ישראל' מאפטא.

אך למרות זאת היתה קבוצה מתלמידיו של סבו שהחליטו בכל זאת להידבק אליו, ובכל פעם שהיה נוסע לאוהב ישראל היו מצטרפים אליו.

תקופה ארוכה חלפה כשרבי שמשון מקפיד לנסוע מדי פעם להסתופף בצילו של רבו ה'אוהב ישראל' מאפטא...

ויהי היום, ורבי שמשון הגיע לאפטא בצהרי יום ששי. מיד עם הגיעו נכנס אל הקודש פנימה, ולחץ את ידו של ה'אוהב ישראל' לברכת 'שלום עליכם'. אולם הפעם שינה הצדיק ממנהגו, וביקש לומר לו דבר מה. היטה רבי שמשון אזנו, ועמד כתלמיד לפני רבו, נכון לשמוע את כל דבריו ולעשות ככל אשר יושת עליו. אך מה מאוד נדהם לשמע ההוראה המפתיעה שקיבל: 'ר' שמשון, אבקש ממך, שבשבת זו תנהל את עדת התלמידים שהצטרפו אליך. כבר הרגשתי מקודם בכוונתך לבוא ושכרתי עבורך מקום נפרד, שבו תוכל להתפלל בנפרד, לנהל שולחן ולומר דברי תורה.'

יצא רבי שמשון מלפני הרבי, ולבו בל עמו. 'מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי', הרהר וכעבור רגע פרץ בבכי מר. מפני מה רוצה הרבי לדחות אותי מעליו ולהרחיק אותי מלהסתופף בצל קדשו? מי יודע איזה חטא או כתם הוא חוזה בנפשי!?

החל לפשפש במעשיו, אולם למרות מאמציו לא הרגיש בחטא מסויים שִׁיְהָה סיבה

ויהי ביום השמיני

אֶל־פְּנֵי אֱהֵל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל־הָעֵדָה
וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי ה' (שם פסוקים ג-ה).

הקרבות התאספו ליד אוהל מועד,
מחכים לאהרן הכהן שיקריב
אותם. אך לשוא! אהרן הכהן לא ניגש
אליהם.

עד שמשה רבינו פונה אליו ואומר לו:
אהרן! "קָרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת־
חַטָּאתְךָ, וְאֶת־עֹלֹתְךָ, וְכִפֹּר בַּעֲדָךְ וּבַעֲד
הָעָם, וַעֲשֵׂה אֶת־קִרְבַּן הָעָם וְכִפֹּר
בַּעֲדָם, כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה'" (שם פסוק ז).

ומצאנו לרש"י (שם) שביאר מדוע לא
ניגש אהרן מעצמו להקריב את
הקרבות, עד שאמר לו משה: **'שהיה**

ביום השמיני לחנוכת המשכן (א' ניסן)
הקים משה את המשכן, ואהרן
ובניו החלו לעבוד בו.

משה קרא לאהרן וציווהו על הקרבת
קרבות לחנוכת המשכן, שנאמר:
"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן...
וַיֹּאמֶר אֶל־אַהֲרֹן קַח לָךְ יַעֲגַל בֶּן־בָּקָר
לְחֻטָּאת" ... (ויקרא ט, א-ב)...

וגם את בני ישראל הוא מצווה:

"וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר
עִזִּים - לְחֻטָּאת, וְעֵגֶל וְכֶבֶשׂ בְּנֵי
שָׁנָה תְּמִימִם - לְעֹלָה, וְשׂוֹר וְאֵיל - לְשִׁלְמִים
לְזִבְחַת לִפְנֵי ה', וּמִנְחָה בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן, כִּי הַיּוֹם
ה' נִרְאָה אֵלֵיכֶם. וַיִּקְחוּ אֶת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה

מעין החכמה

שמשון הוא ראוי לשבת בבית דין של מעלה.
הבה נביאהו לכאן!...

נרעשתי ונחרדתי, משום שהבנתי את משמעות
הדברים. ר' שמשון עומד להילקח
מן העולם - לטובת מִשְׁרָה בבית דין של
מעלה... ייעתי את מוחי בנסיון למצוא דרך
להמתיק את הדין, ואז עלה במוחי רעיון:
השבת אצוה אותו לקבל על עצמו את הנהגת
קהל עדתו, וכך נוכל לטעון: 'איך ניתן לקחת
את ר' שמשון כעת, בדיוק כשהוכתר סוף סוף
למנהיג...

ובשמים קיבלו את טענתי, ורבי שמשון יזכה
להנהיג את עדתו, בעזרת השם, לאורך ימים...

והנה, במשך שלשה עשר הדורות
האחרונים, ישב בבית הדין צדיק
אחד, ש'הביך טוב את עוצמת הנסיונות,
והצליח (כמעט תמיד) להטות את הכף לזכות.

אך עתה, לדאבון לב, חטא אחד מצאצאיו, **בדור**
השלשה עשר אחריו, בחטא קשה ביותר,
וכתוצאה מכך הדיחו בשמים את הצדיק
ממקומו ומתפקידו, ואמרו: 'אם צאצא שלך יכול
לחטוא בעוון כה חמור, אינך יכול עוד להמשיך
לשמש כאחד מן הדיינים בבית דין של מעלה'.

לאחר שהדיחו אותו החלו לחפש מחליף...

ואז שמעתי - המשיך האוהב ישראל וסיפר
- בת קול המכריזה ואומרת: רבי

פרשת אחרי מות - ויהי ביום השמיני

הקשר של הפרשה הזאת עם הקודמת. לפי ששמענו בסוף הפרשה הקודמת, ששמרו אהרן ובניו את משמרת ה' כאשר נצטוו, וישבו פתח אוהל מועד כל שבעת ימי המילואים, עד שנשלם התיקון לגמרי, ולא נשאר מקום אל הסטרא אחרא לקטרג עליו ולהתאחז בו כלל ועיקר. **ולכן היא קינאה על זה הרבה מאוד, ומה שלא יכלה לעשות כל שבעת ימי המילואים שהיו הימים של התפשטות האורות, הרי שחשבה לעשות ביום השמיני שהיה זמן גילויין, כענין שנאמר: "כי היום ה' נראה אליכם"** (שם פסוק ד). ולכן התחיל הענין בלשון: 'ויהי ביום השמיני', כי נכנס קצת ערבוב של תוגה בשמחה הגדולה הזאת של שלימות התיקון ושל גילוי האורות מפני מיתתן של שני בני

אהרן בוש וירא¹⁰ לגשת, אמר לו משה: למה אתה בוש? לכך נבחרת!

ובסופו של דבר אהרן ובניו הקריבו את הקרבנות, והחיצונים חרקו שוב שינים, ויצאו למלחמה...

ובסופו של דבר הם הצליחו לגרום לנדב ואביהו להקריב אש זרה, ובעקבות כך יצאה אש ושרפה אותם! ובכך הצליחו להעכיר את אורת השמחה ששרתה באותו היום!

וזה לשון קדשו של הגה"ק הרב משה דוד וואלי זיע"א (עבודת הקודש - עמוד ע):

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא ט, א) - הנה

מעין החכמה

ומכל אנשים נשים וטף מקריבים לרצון לפניו.

ובאותה שעה שאהרן התמנה להיות כהן גדול בפועל, ראה את כל אותם יהודים, מאותו יום ועד היום האחרון, שיהרגו על קידוש השם, ולכן הוא חש ברגש יראה, כי רבים המה.

והיינו שנבהל אהרן כאשר ראה את ארבע קרנות המזבח, כי ראה ד' פעמים השם במילוי אלפיי"ן (שם מ"ה) שהוא מדתו של אהרן - כי על שניהם (על משה ואהרן) נאמר: "וַיִּנְחָנוּ מִה" (שמות טז, ז) - וכאשר ראה ד' פעמים מ"ה... **והיינו שראה את רבבות הקרבנות של קדושי ה', מימי השמד ועד ביאת גואל צדק, נבהל כי רבים המה...**

וזה היתה סיבת היראה...

10. וביאר הגה"ק רבי יצחק צבי ברנפלד זיע"א (מישרים מגיד - פרשת שמיני), וזתו"ד:

במשכן (וכן בבית המקדש) היו שני מזבחות: מזבח הזהב (שעמד בהיכל), ומזבח הנחושת (שעמד בין העזרה לאולם).

ועליהם היו מקריבים עשרה דברים, והם: בשר, דם, שמן, יין, קטורת, קמח, מים, עץ, לבונה, מלח.

ואהרן הוא הכהן הגדול עד היום הזה (ולכן צאצאיו נקראים בני אהרן), והוא המקריב הגדול על המזבח.

והנה כנגד העשרה דברים הללו, ישנן עשר קבוצות בעם ישראל.

וכמו שעל המזבח בבית עולמים קרבו עשרה מינים, כן מכל הגלויות

וחכמינו הקדושים עצמדו ותמהו, הרי נדב ואביהו עברו הכשרה של שבע יממות, טיהרו את עצמם וטיפסו אל מרומי הגבהים. אז איך? איך הצליחו החיצונים לפתותן לעשות דבר שלא כהוגן? ...
ולפני שנשיב נקדים...

אהרן, שהיה כח אל הסטרא אחרא לפתותן לעשות דבר שלא כהוגן, כדי לערבב את השמחה. שאלמלא זאת הקלקלה, לא היתה שמחה כמוה מעולם... (עכ"ל).
כי זו דרכם של החיצונים לנסות ולהציק לכל מי שרוצה להתקדם...

סוד ההצלחה - רצוא ושוב

'ממורי שמעתי ענין 'והחיות רצוא ושוב', כי הנשמה אחר שחוצבה ממקום קדוש, ראוי שתתלהב תמיד אל מקום מחצבתה, ופן תתבטל ממצייאות, לכך סיבבה בחומר שתעשה גם כן עניינים חומריים, כמו אכילה ושתייה ומשא ומתן וכיוצא, שלא תתלהב תמיד בעבודת ה' יתברך, בסוד תיקון וקיום הגוף עם הנשמה'...

ופירוש דבריהם הקדושים: נשמתו של היהודי היא 'חלק אלוי' ממעל - ממש', ומכיון שכן, היא תמיד כוספת ומשתוקקת לצאת מכל הגבלות העולם, לפרוץ ולהרוס את כל חוקי הטבע, ולהתכלל ביחודו יתברך - למיהוי אחד!
אך אם האדם יחיה כך, הוא לא יאריך ימים, נשמתו תתדבק למעלה בעולמות העליונים - וגופו ישאר מוטל למטה... וזה נקרא 'רצוא'...

הרבה תלמידי חכמים במהלך הדורות זכו להיות מיורדי המרכבה, אך רק מי שקיבל רשות מן השמים סיפר על כך. והנה, בין הבודדים שקיבלו רשות לספר על כך, היה יחזקאל הנביא.

ויחזקאל הנביא תיאר בתחילת ספרו את המרכבה העליונה, ובתוך התיאור אמר כך: "וַהֲחִיֹּת רְצוּא וְשׁוּב כְּמִרְאֵה הַבְּזֵק" (יחזקאל א, יד).

ועל דרך הפשט כך פירושו: ¹¹ 'החיות (סוג של מלאכים) מוציאות ראשן מתחת הרקיע הנטוי למעלה מראשיהן, וחוזרות ומכניסות אותן ממורא השכינה במהירות, כריצה ושיבה של להב היוצא מפי הבזק'.

הבעל שם טוב ותלמידיו חשפו פן נוסף בפסוק הזה, ודרשו את הפסוק הזה על עבודת הנפש. וכך מובא: ¹²

מעין החכמה

- 11. כך** פירש רש"י (חגיגה יג: ד"ה 'רצוא ושוב').
12. בעל שם טוב על התורה (פרשת נח - אות יא).

פרשת אחרי מות - רצוא ושוב - בין האדם לעצמו

וסימנך: 'תורה' - גימטריא רצוא ושוב!

ומכיון שלא המדרש הוא העיקר, אלא המעשה, נחלק את זה לשני חלקים:

רצוא ושוב - בין האדם לעצמו.

רצוא ושוב - בין האדם לזולתו.

ולכן, הקב"ה הצריך כל אדם לאכול ולשתות, לישון ולהתפנות, ובאותו זמן שהוא מתעסק בדברים האלו - כפי גדרי ההלכה - אזי, נשמתו מתיישבת בו...¹³ וזה נקרא 'שוב'...

ורק כשאדם זוכה לחיות כך, יכול הוא לזכות לתורה,

רצוא ושוב - בין האדם לעצמו

ישנם הרבה אנשים שזוכים וההרהורים הללו חודרים ללבם. והם מתחילים לעבוד את ה' בחשק ובהתלהבות...

בכל יום ויום (אבות פ"ו מ"ב) מתעוררים אצל איש הישראלי הרהורי תשובה וגעגועים למשהו טמיר ונעלם.

מעין החכמה

עלינו לכבדו במאכל ומשתה ובכסות נקיה.

וצריך שלא תהיה הכוונה במאכל ובמשתה להנאה לבד עד שיבחר מן המזון והמשתה לכוונת הַעֲרָב לבד, וללבוש בגדים נאים רק להתכבד, אלא יכוין להרחיב בהם את הנפש להבריא את גופו והמשך מציאותו אל השלימות, כדי שישארו כלי כחות נפשו שהם אברי הגוף שלמים, ותהיה היכולת בנפשו להתעסק מבלי מונע במעלת המדות השכליות המביאים אל עבודת הקודש, וכן בבגדים הנאים יכוין להרחיב נפשו שתהיה בהירה וזכה לקבל חכמת התורה, כי הנפש תלאה ותעכור המחשבה בהתמדת ענין הדברים הכעורים, כמו שילאה הגוף בעשותו המלאכות הכבדות עד שינורח וינפש ואז ישוב למזגו השווה, **כן צריכה הנפש גם כן להתעסק במנוחת החושים בעיון עניינים הנאים עד שתסור ממנו הלאות...**

13. כתב בספר הכתב והקבלה (ויקרא כג, ב), להגה"ק רבי יעקב צבי מקלנבורג זיע"א, וזתו"ד:

מרוצת החיים וההתמודדות היום יומית גורמים לשחיקה נפשית. והשחיקה הזו לא אמורה להתרפאות לבד, וככל שעובר הזמן, קהים החושים ונחלשים הרצונות...

והקב"ה, בורא האדם, ברא לו חמשה חושים, **ואם האדם ישתמש בהם בהיתר ולפי השולחן ערוך**, הוא יוכל לחדש על ידם את כחותיו.

כל אדם וצרכיו. יש אדם חלוש הנפש וכדי לחזק נפשו הוא צריך לאכול איזה מאכל עָרֵב, או ללבוש בגד יפה. ואם הוא עושה את הפעולה הזו כדי שתתחזק נפשו ויהיה לו כח להמשיך בעבודת ה' - הרי הוא מקיים מצוה.

ובאופן כללי, לכל העם, העניק הקב"ה את יום השבת, וציוה

והוא השיב: אני יודע מה שאני עושה!
והלך...

למחרת שוב פגשתיו, והתחננתי לפניו:
שמור על עצמך! תתאים את
עצמך לכחות הנפשיים שלך!

אך, הוא אטם אזנו בעקשנות, וסירב
לשמוע...

שלשה חדשים עברו מאז, והוצרכתי
לעבור דירה, שכרתי שירותי
הובלה... הסבלים הגיעו, ועיני התמקדו
באחד הסבלים - בחור שרירי וגלוי
ראש...

ניגשתי אליו ושאלתי: אתה הוא
פלוני?!

והוא השיב: כן!

ה'רצוא' בלי 'שוב' גרם לו התרסקות
לתהומות, כמעט ללא דרך חזור!...¹⁴

אך, מכיון שלא זכו לידיעה הבסיסית:
שרצוא בלי שוב, זו - סכנת חיים!
הם רצים ורצים... ובדרכם הם חוצים
את כל הגבולות... ובסוף - הם קורסים!
באחד מלילי שבת - אחר התעלותו
של אבי מורי הרב יורם מיכאל
אברגיל זיע"א לשמי מרום - ניגש אלי
בחור ישיבה חשוב בן שבע עשרה לומר
לי: 'שבת שלום'.

הבטתי בו, וראיתי בעיניו גוון שונה,
גחנתי אליו ואמרתי לו: אתה
צריך לאכול מסודר ולישון כמו שצריך.

הבחור לא הגיב...

ושוב אמרתי: דע לך, אתה צועד בדרך
מסוכנת, בנתיב המוביל לשחיקה
נפשית! עוד לא הגיע הזמן להנהגות כאלו
- לפרוש מאכילה ושינה ומהקבֵרה - אין
לך עדיין את הכחות הנפשיים לך...

מעין החכמה

בשניה אחת יכול להתפרץ כח הרסני, כמו
פצצה אטומית שהורסת את כל
העולם, האישי והכללי.

כל אחד, בטבעו, פוחד מהמפלצת שבתוכו -
שמה פתאום תתפרץ. לא כל אחד מודע
לפחד הזה, אבל הוא קיים אצל כל אחד.
כדי שהמפלצת לא תתפרץ האדם מחזיק את
עצמו - מחזיק את הַזֶקֶן, מחזיק משהו...

כל אחד מרגיש שאני כתם שחור על סדין
לבן - כל אחד פוחד מהעוצמות הבלתי
מרוסנות שלו, מהאין סופיות שלו...

14. בשיעור שמסר הגאון המקובל הרב
יצחק גינזבורג שליט"א (עלון
נפלאות, שנת תשפ"ב - פרשת וירא), אמר כך:

כל יהודי שמתבונן עמוק יודע שיש לו עוצמות
בלתי מרוסנות. אצל אדם שאיננו מתוקן
בתכלית, העוצמות הפנימיות הן כמו מפלצת
בתוך הלא מודע שלו, בהתת מודע, ואוי ואבוי
אם המפלצת הזאת תתגלה. לכן הוא צריך כל
הזמן כח נפשי של גבורה, 'איזהו גבור?' הכובש
את יצרו', כדי לרסן את העוצמות האלה.
לעוצמות האלה קוראים 'יצר הרע'.

פרשת אחרי מות - 'במיעוט שיחה' - מקנייני התורה

בריא, אוכל שהוא זקוק לו... להרפות קצת את המוח והגוף! ועל ידי הישועה הזו יוכל להמשיך ולרוץ... לגדול ולעלות...

אך לא רק זאת...

יהודי חייב לדעת, להתעלות בעבודת ה' - זה דבר נפלא! בתנאי שזוכרים את הגבולות!

יהודי שלמד תורה כמה שעות ברציפות, חייב לקחת הפסקה! לאכול אוכל

'במיעוט שיחה' - מקנייני התורה

והכהונה בעשרים וארבע, והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים!

והקנין העשרים הוא: 'במיעוט שיחה'.

וכתב הגה"ק רבי אליעזר שלמה שיק -

המוהר"א"ש - וזתו"ד: ¹⁵ מי שרוצה

לזכות לקנין תורה, צריך להרגיל את עצמו

למעט בדיבור, כי אין עוד דבר שמפריע

הדבר הטוב ביותר שברא הקב"ה

בעולמו הוא התורה! אך כדי

להשיגה זקוקים לטפס בסולם של ארבעים ושמונה שלבים.

וכך הובא במשנה (אבות פ"ו מ"ו): גדולה

תורה יותר מן הכהונה ומן המלכות,

שהמלכות נקנית בשלשים מעלות,

מעין החכמה

להכניס את כל העוצמה הזו בכלים של תורה, בחידושי תורה המיוחדים שלו. וכמו שכתב התניא (אגרת הקודש - סימן כו):

'וכל איש ישראל יוכל לגלות תעלומות חכמה,

(לגלות) ולחדש שכל חדש הן בהלכות

הן באגדות הן בנלה הן בנסתר כפי בחינת

שורש נשמתו, ומחוייב בדבר להשלים נשמתו

בהעלאת כל הניצוצות שנפלו לחלקה ולגורלה

כנודע'.

על ידי שקיעות בלימוד התורה, בחלק המיוחד

לו, מנווטים את עוצמת כל הכחות למקום

חיובי, והוא נהיה זך ורוחני יותר...

15. בפירושו תורת אבות (על אתר - ד"ה

במיעוט שיחה).

ובמילים אחרות:

על פני השטח ברמת המודע של הנפש, כחות

האדם מדודים ומוגבלים - ועליו לנצלם

באופן נכון ומועיל.

אמנם, מתחת לפני השטח, בתהומות הלא

מודע, יש לכל אחד עוצמות אין סופיות

ובלתי מרוסנות. בשגרה, הכחות הללו נסתרים,

נשמרים מתחת לחזות המהוגנת והמתוקנת, אך

לעתים הם מאיימים לפרוץ החוצה והאדם

נדרש להיות גבור הכובש את יצריו. לכן, במודע

או שלא במודע, כל אדם מפחד מעצמו - מפחד

מהתפרצות הרסנית של כחות התוהו שבו...

ולצורך כך העניק לנו הקב"ה את התורה

והמצוות, ועל ידן הוא נתן לנו כח

הוא 'במיעוט שיחה'. ולכאורה הוא פלא, שיותר מדוייק היה לכתוב: 'בשתיקה'?

אלא שבאמת הרוצה לזכות לתורה, חייב לדבר עם חבריו! שאם ילמד הרבה בלי הפסק, דעתו תתבלבל, ועל כן כדי לאוקמי גירסא צריך הוא מזמן לזמן לשיחה קלה!

וזה כוונת המשנה: 'במיעוט שיחה' - שזה אינו בשלילה, שימעט בשיחה לגמרי - רק הכוונה להיפך, **לחייב מיעוט שיחה!** אך לא רק מזה צריך להיזהר...

רצוא ושוב - בין האדם לזולתו

היא אמא של הילדים שלך, היא אמורה להיות סבתא של הנכדים שלך, היא עצם מעצמן, בשר מבשרך, היא חלק ממך. והוא חי ב'עננים'... מגדל פאות עבות כמו חבלים... ובורח - מהבוקר השכם ועד אחר חצות הלילה - לבית המדרש...

וה'רצוא' הזה, עלול להביא לאבדון, לעמקי שאול, למקומות אפלים בלי שם, "שם הרגיעה לילית ומצאה לה מנוח" (ישעיה לד, יד)...

אחרי רצואי שכזה חייב להגיע שלב היצניחה חופשית... ושהיא מגיעה, לא נופלים למקום שממנו יצאת, אלא פי שש או פי שבע יותר עמוק. אם יצאת ממינוס עשר, אז

לקנות לעצמו קנין תורה, כמו שיחה בטילה, כי לא ימלט, שהאדם לא ימשך אל שיחות של מה בכך, ובפרט בוויכוחי סרק, כי בזמן שמתווכחים אפשר לגמור כמה פרקי משנה, כמה דפי גמרא, וכמה סימנים בשולחן ערוך... עיי"ש באורך.

ובספרנו חלב הארץ (חלק א - עמוד 345, מהדורת תשפ"ג) הבאנו את דבריו של הגאון מווילנא שאמר, וזתו"ד: **חז"ל** מנו את כל הארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם, ואחד מהם

תופעה מוכרת. זוג חי ביחד, אותם השקפות עולם, הגדרות זהות על החיים. ופתאום, אחד מבני הזוג מחליט לחזור בתשובה, ובריצה מהירה שועט קדימה, ומשאיר מאחור את בן זוגו והילדים...

פתאום הוא לא רואה את האשה, לא רואה את הילדים... מה קרה, שכחת אותה?! עשרים וחמש שנה היא צמודה אליך, נאמנת לך, השותפה האמיתית שלך לחיים. היא נושמת אותך, דואגת לך, חיה אותך, היא חושבת עליך עשרים וארבע שעות - שבעה ימים בשבוע, שלש מאות ששים וחמשה ימים בשנה, פתאום אתה לא מכיר בה...

פרשת אחרי מות - עיקר החטא - רצוא ללא שוב

ההליכה האיטית שלב אחר שלב, צעד אחר צעד, היא אמנם איטית

יותר, אבל היא הדרך הבטוחה להביא את האדם ובני ביתו לתכלית החיים.

בדרך זו זוכים לאיזון נפשי, יציבות רגשית, וישוב הדעת, וההתקדמות מתבצעת עם הנפש והגוף.

אולם, כאשר האדם נוהג בחופזה ופיזיות, ובמקום להכיר את יכולתיו, הוא פורץ את הגבולות, ורץ קדימה.. אזי מהר מאוד הוא מאבד שליטה, ובתוכו מתחוללת מערבולת, ומלחמת כחות בין הגוף והנפש... ובסוף, האדם מתרסק ונופל...

ולכן, כל עובד השם חייב להכיר את המושג האלקי הנקרא 'רצוא ושוב'...

ועתה אחר ההקדמה הזו נחזור לבני אהרן, נדב ואביהו...

אחרי צניחה חופשית נופלים למינוס מאה...

ולכן גם מי שזכה להתחזק חייב לקיים 'ושוב!' וכך היה אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א מפרש את דברי המשנה (זבחים פ"ה מ"ג): 'עלה בכבש ופנה לסובב', והיינו שעלייתו הרוחנית של האדם ('עלה בכבש') וחזרתו בתשובה, צריכה להיעשות בצורה איטית ומחושבת ולא במהירות, כדרך העולה בכבש, שהוא עולה לאט ובזהירות (שלא כמו העולה במדרגות, שהוא עולה מהר), ובכל שלב ושלב בעלייתו והתקדמותו הרוחנית צריך הוא להשגיח על בני ביתו ושאר סביבתו ('ופנה לסובב') שגם הם יצליחו להתעלות עמו ולא ישארו למטה ח"ו, כי התכלית היא שהאדם ירומם יחד עמו גם את כל בני ביתו!

עיקר החטא - רצוא ללא שוב...

וזה לשון קדשו (אור החיים - ויקרא טז, א): **'הגם שהיו מרגישים במיתתם, לא נמנעו מקרוב לדביקות נעימות עריבות ידידות חביבות חשיקות מתיקות עד פלות נפשותם מהם, והבן'**,¹⁷ (עכ"ל).

מצאנו לרבינו חיים בן עטר זיע"א שכתב שעיקר חטאם של נדב ואביהו היה שהם רצו קדימה בלי שום רצון לשוב לעולם הזה!¹⁶

מעין החכמה

17. ובהמשך לשונו כתב: ובחינה זו אין מכיר, איכותה והיא מושללת ההכרה,

16. עיקר הפיתוי של החיצונים היה, שירצו קדימה ללא שום רצון לשוב!

יוצא מן הכלל) יצטרך לשינה. ועל ידי השינה יתחדשו אצלו המוחין והחיות.

וזה לשון הגה"ק רבי פינחס מקוריץ זי"ע"א (אמרי פינחס השלם, חלק א - עמוד קסה): בכל הדברים שבעולם יש בחינת שינה, ואפילו במים יש בחינת שינה, שאם לא כן היו מתקלקלים ולא היה באפשרות לשתות מהם.

וכן גם בצומח, בחי ובמדבר יש בחינת שינה, שהרי כך ברא הקב"ה את עולמו שרק על ידי שינה תתחדש החיות.

ובכלליות, השינה היא סוד 'ושוב', שלאחר שהאדם 'רץ' ומשתוקק להתנתק, הוא 'נרדם', ובשעת השינה הוא חוזר חזרה לממדי הטבע!

אך, לא תמיד חייבים לישון ממש, ולעתים אפשר להחליף את זה בעבודות פשוטות! וכמו שכתב הגה"ק

וזו גם התשובה לשאלה ששאלנו בתחילת החוברת, מדוע הגה"ק הרב יחיאל מאיר מגוסטינין לא עזב את ה'עבודות' הפשוטות. כי רבי יחיאל מאיר הבין ש'יקוצק' זה 'רצוא', מתוך תנועה נפשית להתנתק כליל מכבלי החומר, ולכן כדי להגין על עצמו הוא השאיר לעצמו 'ושוב', שזה פרקי תהלים ושאר עבודות פשוטות!

רבי יחיאל מאיר הבין שאם הוא יכנס למצב של 'רצוא' תמיד, מצבו יהיה בדיוק כמו מצבו של ה'סוחר'. כי על ידי ה'רצוא' התמידי הוא עלול להפסיד חלילה את הכל (כמו שני בני אהרן), ולכן, כדי להגין על עצמו הוא השאיר את 'החנות' הקטנה, שזה אמירת התהלים וכדומה.

וברשותכם, נרחיב עוד:

כך עלה ברצונו של הקב"ה לברוא את העולם, שכל נברא בעולם (ללא שום

מעין החכמה

לא מפי מין האנושי ולא מפי כותבו, ולא תושג בהשערות מושכל הגשם, ולמשיג חלק מהשגה זו תבדיל ממנו המונע אותו מהתקבל, ותכירהו על ידי סימניה כי הוא זה הפכה מנגדת שונאיה, ותפעול בו פעולה רשומה לשלול ממנו כח המונעו והמקיימו, ולפעמים תמאסוהו הנפש, ותריבהו מריבה גדולה, והוא סוד הוללות הנביאים (שמואל-א יט, כד), **ולכשתתרבה בחינה זו בפנימיותו תגעל הנפש את הבשר, ויצתה מעמה ושבה אל בית אביה**, ואודיע למתבונן בפנימיות השכלת

המושכל, שהשכלת ההשכל תשכיל ההשכלות, ובהשכל בהשכלתו ישכיל, שמושכל מושלל ההשכל, וכשישכיל בהערת עצמו, ולא עצמו, ישכיל, שהמושכל מושכל ממושכל, בלתי מושכל מהשכל, והשכילו למשכילים ביחוד השכלתו בסוד נשמה לנשמתו, **ואז מותריו יהיו עטרי מלכים וכסאם, וכי יש חיים לחיים**, שעליהם אמר משה: "ובחרת בחיים" (דברים ל, יט) - בי"ת המודעות, ושוללת חיים הנשתיים בהרגש הכללי, ויברך ברוך אלה"ם חיים אשר סיגל סגולה זו לסגולתו.

בחנית לימוד, שהוא נקרא גם כן 'שינה' לגבי דביקות הבורא והוא לימוד פשטא אורייתא, שהוא בחנית שינה...¹⁹

רבי נחמן מברסלב זיע"א, וז"ל:¹⁸ ויש כמה בחינות שינה, כי יש שינה בגשמיות, שהיא ניחא למוחין. גם יש

מעין החכמה

הכל אמר בקול גדול ונעים ללא כל הפסקה. הציבור עמד משתומם לנוכח מחזה זה וחלקם החלו ללחוש מפה לאוזן ששליח ציבור זה אינו אדם אלא מלאך, שכן אין בכח אנוש להתפלל ללא כל הפסקה החל מתפילת 'כל נדרי' ולהמשיך כל הלילה באמירת תהלים ואחר כך כל היום כולו בקול גדול ובהתעוררות עצומה!

אני בעצמי - המשיך בעל הישועות יעקב - לא ידעתי להחליט אם הוא אדם או מלאך. והנה מיד לאחר תפילת מוסף המשיך, לתדהמת הכל, בתפילת מנחה. לאחריה, ללא כל הפסקה, בתפילת נעילה. תקע בעצמו בשופר וגם בערבית של מוצאי יום הכיפורים לא נטש את התיבה. בשעה זו נמנו וגמרו כולם כי לית דין בר נש, אלא בוודאי מלאך מן השמים הוא, שהרי בשום אופן אין בכחו של אדם לבצע את כל מה שהתחולל לנגד עיניהם במשך היממה האחרונה.

לאחר תפילת ערבית פנה הש"ץ המופלא אל הקהל בברכת 'גוט יום טוב' וחותני ניגש אליו והזמינו להבדלה בביתו, כדרכו בהכנסת אורחים. האורח נענה להזמנה וסר לבית חותני.

החלטתי להלוות אל האנשים החשובים - אמר בעל הישועות יעקב - כדי לראות במו עיני כיצד ינהג אותו 'מלאך' בבית חותני. כאשר באו הביתה נתכבד האורח בהבדלה. גם אותה אמר בקול גדול ובהתלהבות. אחר כך טעם מן היין ומיד אחרי כן צנח על

18. ליקוטי מוהר"ן (קמא, תורה לה - אות ד).

19. סיפר הישועות יעקב' זיע"א (והובאו דבריו בספר מורשת אבות חלק ה - עמוד 211, לגאון רבי זאב גרינוולד), וז"ל:

בערב יום הכיפורים הלכתי לבית הכנסת של חמי להתפלל שם את התפילות של היום הקדוש. בעוד אנו ממתניים לתחילת התפילה, נכנס לפתע אדם זר לבית המדרש, כולו אפוף אימה ויראה מפחד ה' ומהדר גאונו, וניגש מיד לפני התיבה מבלי ליטול רשות מהגבאים או מכל מישהו אחר, ופתח בתפילה: 'על דעת המקום ועל דעת הקהל וכו''. ובקול שואג כארי ובנעימות המשיך בתפילת 'כל נדרי'. כל זאת ללא קבלת רשות מהגבאים, ואף על פי שהיו שם בעלי תפילה קבועים, מכל מקום בליל היום הקדוש לא רצו להיכנס למחלוקת ולפיקדן הבליוגו. ובפרט לאור העובדה שתפילתו של אותו שליח ציבור אלמוני היתה בהתעוררות גדולה מאוד.

עם תום תפילת 'כל נדרי' המשיך האורח הזר בתפילת ערבית עם כל הפיוטים הנלוים אליה בקול אדיר וחזק עד סוף התפילה. אחר כך המשיך לעבור לפני התיבה גם בעת אמירת 'שיר היחוד' ובסיומו המשיך ואמר במתינות ומתיקות נפלאה את כל ספר תהלים. לכשנסתיימה אמירת תהלים הפציע כבר השחר והש"ץ עודנו עומד לפני ה', ופותח בתפילת שחרית.

לאחריה עלה בעצמו לקרוא בתורה ושב לעבור לפני התיבה גם בתפילת מוסף. את

בבחינת: "חדשים לבקרים" (איכה ג, כג), ומתחדשים, ומתחזקים מעיפותם...
ונסיים בתפילה: יהי רצון מלפני אלהי השמים והארץ, שנזכה לאיזון הנכון בין הרצוא ושוב!

ואדם הדבוק תמיד בעבודת הבורא, ונתייגעים המוחין שלו מחמת גודל הדביקות, אזי ילמד פשטא אורייתא. וכשלומד פשטא אורייתא, אזי המוחין שלו, היינו נשמתו, באה בתוך אמונה,

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ורק כשאדם זוכה לחיות כך, יכול הוא לזכות לתורה, וסימנך: **'תורה' - גימטריא 'רצוא ושוב'!**
ב. יהודי חייב לדעת, להתעלות בעבודת ה' - זה דבר נפלא! בתנאי שזוכרים את הגבולות!
יהודי שלמד תורה כמה שעות ברציפות, **חייב לקחת הפסקה! לאכול אוכל בריא, אוכל שהוא זקוק לו... להרפות קצת את המוח והגוף!** ועל ידי הישוב' הזה יוכל להמשיך ולרוץ... לגדול ולעלות...

א. נשמתו של היהודי היא 'חלק אל"ה ממעל - ממש', ומכיון שכן, היא תמיד כוספת ומשתוקקת לצאת מכל הגבלות העולם, לפרוץ ולהרוס את כל חוקי הטבע, ולהתכלל ביחודו יתברך - למיהוי אחד!

אך אם האדם יחיה כך, הוא לא יאריך ימים, נשמתו תתדבק למעלה בעולמות העליונים - וגופו ישאר מוטל למטה... וזה נקרא 'רצוא'...

ולכן, הקב"ה הצריך כל אדם לאכול ולשתות, לישון ולהתפנות, ובאותו זמן שהוא מתעסק בדברים האלו - כפי גדרי ההלכה - אזי, נשמתו מתיישבת בו... וזה נקרא 'שוב'...

ג. ההליכה האיטית שלב אחר שלב, צעד אחר צעד, היא אמנם איטית יותר, אבל היא הדרך הבטוחה להביא את האדם ובני ביתו לתכלית החיים.

מעין החכמה

כל הלילה עד הבוקר. הישועות יעקב התחבא בחדרו מתחת למיטה כדי לעקוב אחרי מעשיו ונרדם שם.

כאשר התעורר האיר כבר השחר והאורח עדיין עסוק בלימודו, עד שסיים את כל המסכת והלך מיד לתפילת שחרית. אחר כך נודע שהיה זה הגה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב בעל היקדושת לוי זיע"א...

הכסא, שעמד לידו, ונאנח ואמר שאינו חש בטוב וביקש שיביאו לו משהו לחזק את לבו.

או אז, חשב בעל הישועות יעקב לעצמו, שסוף סוף התברר שאינו מלאך. אולם מסקנא זו התבדתה חיש מהר כאשר הובאו לפניו מיני מגדנות או פירות והאורח דחה אותם מלפניו, ואמר שמבקש גמרא מסכת סוכה כדי לחזק את לבו. ומיד החל ללמוד בחשק רב

מסילות אל הנפש

פרשת אחרי מות - העולה מן האמור להלכה ולמעשה

'נרדם', ובשעת השינה הוא חוזר חזרה לממדי הטבע!

אך, לא תמיד חייבים לישון ממש, ולעתים (כשהעייפות נגרמת מרצוא) אפשר להחליף את זה בעבודות פשוטות! וזה על ידי אמירת תהלים, או לימוד גמרא, וכדומה.

ואזי על ידי הלימוד המוחין שלו, היינו נשמתו, באה בתוך אמונה, בבחינת: 'חדשים לבקרים', ומתחדשים, ומתחזקים מעייפותם...

ונסיים בתפילה: יהי רצון מלפני אלהי השמים והארץ, שנזכה לאיזון הנכון בין הרצוא ושוב!

בדרך זו זוכים לאיזון נפשי, יציבות רגשית, וישוב הדעת, וההתקדמות מתבצעת עם הנפש והגוף.

אולם, כאשר האדם נוהג בחופזה ופזיזות, ובמקום להכיר את יכולתיו, הוא פורץ את הגבולות, ורץ קדימה.. אזי מהר מאוד הוא מאבד שליטה, ובתוכו מתחוללת מערבולת, ומלחמת כחות בין הגוף והנפש... ובסוף, האדם מתרסק ונופל...

ולכן, כל עובד השם חייב להכיר את המושג האלקי הנקרא 'רצוא ושוב'...

ד. אחד מדרכי ה'שוב' הוא השינה, שלאחר שהאדם 'דץ' ומשתוקק להתנתק, הוא

מגילת רזה

עם ביאורי אבינו מו"ר
הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

כריכה רכה | אותיות מאירות עיניים

שעות פתיחה:
9:00-19:30
ימי ו': 9:00 - 12:30

רח' הקציר 666, נתיבות
08-931-1785
054-618-8907

רח' המגינים 6
קרית אתא
055-938-2101

התניא היומי עם הרב יורם

מצטרפים לרבבות הלומדים

שיעורי לימוד יומיים
מתוך 'בצור ירום' על התניא
לא בא כבושם הזה!

- 10 דקות לימוד יומי מרתק! 🕒
- לכל יהודי - בכל רמה רוחנית 🧑🏻‍🦲
- מסקנות מעשיות בכל יום 📖
- חוברת חודשית - עד הבית 🏠
- 26 ₪ לחודש בלבד! 💎

08-37-40-200 📞

שעזורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 18:30
שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

ראשון - כל שבוע בשעה: 21:00
92.1FM | 105.7FM | 104.3FM

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
עקב המצב הבטחוני יתכנו שינויים במקום השיעור
יש להתעדכן יום לפני במיקום הסופי

יד בנימין

רביעי - ל' ניסן 8/5 בשעה: 19:00
ביה"כ המרכזי רמת אשכול רח' ראול וולנברג 11

ח'פה

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

Français	Русский	English	Español	עברית
joindre :	присоединиться:	to join:	Para unirse:	להתחברות:

פרשת אחרי מות כ"ו ניסן התשפ"ד

שבת מברכין החודש

המולד: יום רביעי בשעה 11:41 ו-8 חלקים

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
20:43	19:52	19:01	באר שבע
20:45	19:53	19:03	תל אביב
20:45	19:54	19:03	ח'פה
20:31	19:57	18:50	אילת
20:48	19:56	19:05	ירושלים
		18:45	ירושלים 40 דק'

מסירות א"ל הרב

מפי קדשו של אטור זיע"א

כל זמן שהאדם מצטער על עניני רוחניות, סימן שהצער שלו הוא ראוי ונכון.

אך יחד עם זאת, הוא צריך גם להרגיש בלב שמחה גדולה ועצומה על כך שזכה להיות יהודי ולעבוד את הקב"ה וללמוד את תורתו הקדושה.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות, סניף 433 קרית גת, חשבון 96556
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'